

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

TOY JACQUES FAURE

STABAT MATER!...

(Ένα δραματικό επεισόδιο από τη ζωή του μεγάλου 'Ιταλού μουσικοσυνθέτου Περγκολέζε)

ΨΗΛΑ, στόν τελευταίο δροφο τής κομηψής 'Ιταλικής βίλλας, μόνος του μέσα στο δωμάτιό του, ένας νέος καθόταν μπροστά στο άνοιχτο παράθυρο και συλλογιαμένως κτύπαζε έξω.

Μακρυσά, φανόταν ή πόλις τής Νεαπόλεως, κατάσπρη κάτω από το φώς του φεγγαριού και πέρα ή γαλανή θάλασσα άπλωνόταν ήρεμη κι' έφθανε ως τους πρόποδες του λόφου, όπου ήταν χτισμένη ή βίλλα. 'Ο νέος που μέσα στη βαθεία ειγή τής νύχτας άγρυπνούσε ακόμα, ενώ όλοι οι άλλοι μέσα στο σπίτι κοιμόντουσαν, ήταν ο Μπενουτό Περγκολέζε, ο διάσημος 'Ιταλός μουσικοσυνθέτης. "Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, τον φιλοξενούσε στο σπίτι του, ο φίλος του Κάρλο, ένας πλούσιος κτηματίας τής Κασόρια. 'Αλλά ο Μπενουτό, εκείνο τὸ βράδυ ήταν στενωχωρημένος. Καί μήπως είχε δόκιμο; Τόσες μέρες είχαν περάσει από τότε που οί επιτρόποι τής εκκλησίας του Σάν Τζεννάρου, που είχαν ανάθεσι τή σύνθεσι ενός νέου «Stabat Mater», μιάς ακολουθίας του έπιταφίου θρήνου για τήν προσεχή Μεγάλη Παρασκευή και δέν είχε κάνει τίποτε...

"Όταν οί επιτρόποι του ναού του πρότειναν τή σύνθεσι αυτή, ο νέος, με βαθεία συγκίνησι, είχε φωνάζει:

—'Ω! τί φριχτός ο πόνος τής Παρθένου, ενώ γυρνάει πάνω από τὸ νεκρό του 'Ιησού, θρηνεί τὸ παιδί Της! Τί ύπέροχο θέαμα για να έμπνευστὴ κανείς! Τί συγκινητική σκηνή για να τήν αποδώσῃ κανείς σέ μουσικούς ήχους!...

Και μ' ένθουσιασμό, χωρίς διασταγμό ο Μπενουτό είχε δεχθῆ.

'Αλλά να που όλες αυτές τις τελευταίες μέρες, ο μικρός Γκιουζέππε, τὸ παιδάκι του Κάρλο, ήταν άρρωστο βαρεία και κοντά στους άπελπισμένους γονείς του παιδιού, ο ποιόψυχος Μπενουτό, ο οποίος συμμεριζόταν όλη τήν άγωνία τους, είχε λησμονήσει τήν ύπόσχεσί του. 'Η μέρες περνούσαν, ή Μεγάλη 'Εβδομάς πλησίαζε και ο Περγκολέζε δέν είχε γράψει ακόμα ούτε τήν πρώτη γραμμὴ τής συνθέσεώς του.

Μονάχα άπόψε, ύστερα από τόσες βραδείες άγρυπνίας, ο μικρούλης φανόταν πιο ήουχος κι' είχε άποκοιμηθῆ. 'Ετσι και οί γονείς του άναπαυόντουσαν τώρα. 'Ο Περγκολέζε θέλησε τότε να έπωφελιθῆ τής ήσυχίας αυτής, άνέβηκε στο δωμάτιό του και προσπάθησε να συγκεντρώσῃ τή σκέψι του. 'Αλλοίμονο όμως! 'Η φαντασία του δέν τὸν ύπάκουε... Βασανιζόταν, πονούσε ή εύάισθητὴ ψυχὴ του τόσο πολὺ για τὸ άρρωστο παιδάκι, ώστε του ήταν άδύνατον ν' άπασχοληθῆ με άλλη σκέψι. 'Ωστόσο, καταλάβαινε πώς έπρεπε να έργασθῆ, άν ήθελε να παραδώσῃ εγκαίρως τὸ έργο του. 'Αλλά όλες ή προσπάθειές του για να συγκεντρώσῃ τήν προσοχή του στὴ σύνθεσι του, πήγαιναν χαμένες. 'Ο Μπενουτό Περγκολέζε δνειροπολούσε μπροστά στο παράθυρο τής κάμαρας του, μαγεμένος από τήν ώμορφιά τής νύχτας, αλλά ή έμπνευσίς δέν έρχόταν!

'Η άρρώστεια του μικρού Γκιουζέππε του θύμιζε τή δική του άρρώστεια, τή φοβερή πνευμονία που τόσο πολὺ τὸν είχε καταλάβει, όταν παιδί ακόμα, πρὶν από είκοσι χρόνια κατοικουέσε στο ίδιο εκείνο σπίτι, που βρισκόταν τώρα και που άνήκε άλλοτε στους γονείς του.

'Αλήθεια, ποτὲ δέν είχε αναλάβει έντελώς από τή φριχτὴ έκείνη άρρώστεια! Καί τώρα ακόμα, μετὰ τόσα χρόνια, έξακολουθούσε να είνε χλωμός, αδύνατος κι' εύάισθητος στις καιρικὲς μεταβολές.

"Ω! πὸς θυμόταν με λαχτάρα τὰ ώραιά χρόνια τής νεότη-

τὸς του!

"Αλλά ζωηρότερη άπ' όλες ήταν ή άνάμνησις μιάς γιορτῆς του Πάσχα!

Τήν ήμέρα εκείνη βρισκόταν ακόμα σέ άνάρρωσι κι' ο γιατρός του είχε άπαγορεύσει να βγῆ από τὸ δωμάτιό του. Οί γονείς του είχαν πάει στὴν εκκλησία του Σάν Τζεννάρου για ν' άκούσουν τὴ λειτουργία, στὴν οποία έπρόκειτο να παραστοῦν οί βασιλεὶς και οί Αὐλικοὶ τους. Οί γονεὶς του Μπενουτό είχαν ανάθεσι τὴ φύλαξι τὸν παιδιό του σέ μιά γρηά ύπρέτρια. 'Αλλά ο μικρός έννοούσε να πάῃ κι' αὐτός στὴν εκκλησία, και όταν πήγε στο σπίτι του ο φίλος του, ο Κάρλο, ο γιουὸς ενός πλουσίου, γειτονός, τὰ δυὸ παιδιά αποφάσισαν να πάνε κρυφὰ στὴν εκκλησία.

Οί δυὸ μικροὶ φίλοι: είχαν ξεκινήσει μόνοι τους κάτω από τὸν καυστικό ήλιο τής ήμέρας εκείνης και ιδρωμένοι, σκονισμένοι είχαν φτάσει στὴν εκκλησία του Σάν Τζεννάρου. Προχώρησαν άνάμεσα από τὸ συγκεντρωμένο πλῆθος και κρυμμένοι πίσω από μιά μαρμάρινη κολώνα, θαύμαζαν τις ώραιές στολές τῶν Αὐλικῶν και μαγεμένοι άκούσαν τὴ λειτουργία. 'Ο Μπενουτό, άπορροφημένος από τὸς ψαλμούς, συταρμένους από τὴ θεία μελωδία του μεγάλου εκκλησιαστικοῦ άρμονίου, δέν έννοιωσε τὴ δροσὰ του ναού, που έκανε να παγάνῃ τὸ μουσκεμένο α-πό ιδρώτα ποικμισό του άπάνω στο άδυνατισμένο από τὴν άρρώστεια κορμάκι του. Καί όταν σέ λίγο έπεσε κάτω άναίσθητος, μ' ένα φοβερό παροξυσμὸ πυρετοῦ, οί γονεὶς του άναγκάστηκαν να τὸν μεταφέρουν στο σπίτι τους, στὴν Κασόρια, σέ κακή κατάστασι. 'Η ζωὴ του παιδιού κινδύνευσε τότε, αλλά από τήν ήμέρα εκείνη τὸ μουσικὸ δαιμόνιο είχε γεννηθῆ στὴν ψυχὴ του.

"Όταν πέθαναν οί γονεὶς τῶν δυὸ νέων, ο Κάρλο άγόρασε τὴ βίλλα τῶν Περγκολέζε και ο Μπενουτό, ο οποίος είχε γίνει διάσημος έντομεταξὺ, πήγαινε κάθε χρόνο και περνούσε λίγο καιρὸ με τὸν φίλο του. 'Ο Κάρλο είχε παντρευτῆ με μιά Καλαβρῆσα, τήν ώμορφη Κάλτα, μιά επιβλητικὴ γυναίκα, με μεγάλα, φλογερά μάτια κι' εύάισθητὴ καρδιά. 'Όλες αυτές ή άναμνήσεις περνούσαν σαν ένα όνειρο από τὴ σκέψι του Περγκολέζε, καθώς θαύμαζε τὸ πανόραμα που άπλωνόταν μπροστά στα μάτια του. 'Αλλά τὸ «Stabat Mater» δέν είχε γίνει ακόμα!

Φορτώθηκε τὸ έπιπλο στὸν ώμο του...

ρακτικὲς φωνές τής πονεμένης Μάνας, ή φρίκη τής σπαρταγμένης από τήν άπελπισία καρδιάς Της, δέν μπορούν ν' αποδοθοῦν από ένα ανθρώπινο νοῦ... "Εκανα άσχημα ν' αναλάβω τὴ σύνθεσι του «Stabat Mater». Είμαι άνίκανος να δημιουργῆσω ένα τόσο θείο έργο!

Ξαφνικά, μέσα στὴ βαθεία ειγή τής δνειρεμένης 'Ιταλικῆς νύχτας, αντήχησαν σπαρταχτικὲς φωνές, λυγροὶ άσυγκράτητοι...

—Φέέ μου! φωνάζε ο Περγκολέζε. Έλτε ή φωνὴ τής Κάλτας! Μετὰ ένα λεπτό, ο Μπενουτό, τρελλός από άγωνία, βρισκόταν στο κάτω διαμέρισμα του σπιτιού. Παγωμένος από φρίκη, στάθηκε άκίνητος στο κατώφλι τής κάμαρας του παιδιού.

'Απάνω στο κρεβάτάκι του, ο μικρός Γκιουζέππε, μέσα σ' ένα δυνατό παροξυσμὸ τής άρρώστειάς του, σφάδαζε και βογούσε, ενώ από τὸ στόμα του έβγαιναν άφροί. 'Η δυστυχημένη μητέρα του, πεισμένη άπάνω στο προσέφαλο του παιδιού, ξεφώνιζε σαν τρελλή, νομίζοντας πως ήταν τὸ τέλος.

'Ο Κάρλο, πρὶν από λίγη ώρα, είχε φύγει για νὰ φωνάξῃ τὸν γιατρό.

Μάταια ο Περγκολέζε προσπάθησε να καθυσοχάσῃ τὴν άτυ-

χη μητέρα και να συνεφέρει το παιδί που χαροπάλευε με τρομερούς σπασμούς. Δεν μπόρεσε να κάνει ούτε το ένα, ούτε το άλλο! 'Ανίσχυρος, απελπισμένος μπροστά σε τόσο πόνο, στεκόταν εκεί άμυλητος και κούταζε τη συγκινητική σκηνή. Και τότε ξέσφαυ θυμηθήκε το «Stabat Mater».

—'Α! σκεφθήκε, τώρα βλέπω και νοιώθω τη μουστηριώδη, τη φριχτή μεγαλοπρέπειά του θανάτου. Ναι! Αυτός είναι ο υπέρυφος μητρικός πόνος!

Χωρίς να σκεφθῆ περισσότερο, άπορροφημένος από την έμπνευσί του, ο Περγκολέζε άπομακρόνηθε αγιά και έπέστρεψε στο δωμάτιό του. Κάθισε μπροστά στο μικρό πιάνο και έπαιξε μερικές νότες. Μά έμέσως νιτάχηθε όρθος, και μία φρικιάς πέρασε σ' όλο το σώμα του. —'Ου! ψύθισος με άγανάκτησι, είμαι ένας άθλιος! Πώς είναι δυνατόν να παίζω ενώ πιάνο, όταν στο δωμάτιό κάτω, μία μητέρα πάσχει κι' ένα παιδί άγωναί!... Κι' όμως, έξακολουθήσε σκεπτικός, ή έμπνευσί ήλθε! Βρήκα το «μοτίβο» για το «Stabat.» Πρέπει λοιπόν ν' αφήσω την έμπνευσί μου να χαθῆ; Το ωραιότερο μουσικό θέμα που μπορούσα να άνειρευθῶ ποτέ !...

Μιά ξαφνική σκέψις πέρασε από το νοῦ του. Τά πιάνο εκείνης τῆς έποχής ῆταν έπιπλα μικρά και έλαφρά. Χωρίς να διστάσει, ο Μπενούτο φορτώθηκε το πιάνο του, στον ώμο του, κατέθηκε γρήγορα τις σκάλες και λαχαλασμένος έφτασε στην άκρη του περιβόλιου. 'Από μακριά άκούγουντουςαν πάντοτε οι Ερῆνοι τῆς Κάλτα.

—'Εδώ, τουλάχιστον, είμαι βέβαιος, είπε ο Μπενούτο, πως δεν θά ένοχλήσω τους δυστυχισμένους φίλους μου! Τώρα θά μπορέσω να έργαστώ.

Και πράγματι έργαστήκε. 'Εργαζόταν ακόμα, όταν άρχισε να γλυκοχαράζῆ η αύγή...

'Από την άγρυπνιά τῆς τραγικής εκείνης νύχτας, βγήκε το άριστουργηματικό έργο του Περγκολέζε, το περιῆμο το «Stabat Mater».

«Ός το βράδυ τῆς ίδιας μέρας, ο μικρός Γκιουζέππε είχε ανάλαβει από τῆ φοβερῆ κρίσι τῆς νύχτας κι' είχε σωθῆ όριστικώς, αλλά ο Περγκολέζε ῆταν πειά καταδικασμένος.

'Η δροσιά τῆς νύχτας είχε θλιβερό αποτέλεσμα για τῆ λεπτή ιδιοσυγκρασία του. Μιά νέα πνευμονική προσβολή επέστειψε το τέλος του. Το κακό μάάλιστα, προχώρησε τόσο γρήγορα, ώστε ο μεγάλος καλλιτέχνης έσθουσε ῆμερα τῆς ἡμέρας άκριβώς τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς τοῦ 1837, σε ἡλικία τριάντα τριών χρόνων, μέσα στη βίλλα τῆς Κασόρια.

Και το παράδοξο ῆταν, πως τῆ στιγμή άκριβώς που ο διάσημος συνθέτης ξεψυχοῦσε, οι βασιλεις, οι Αὐλικοί και ὅλη η κοινωνία τῆς Νεαπόλεως, συγκινημένοι και με δάκρυα στα μάτια, έπευμημοσαν το υπέροχο έργο του Περγκολέζε, το ξείσαιο εκείνο «Stabat Mater», που στάθηκε η άφορητή του θανάτου και...τῆς άθανασίας του.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

—'Η σύζυγος.— 'Αν πεθάνεις, σε πειράζει να παρω άλλον άνδρα ;

—'Ο σύζυγος.—Διάλογο.

—'Η σύζυγος.—Γιατί ;

—'Ο σύζυγος.—Τί με μέλλει έμένα για τα βάσανα που θα τραθήξῆ ένας άνθρωπος που δεν τον ξέρω!...

—'Ε κείνος.—'Αν δοκιμάζα να σε φιλήσω, θα φώναξες βοήθεια ;

—'Ε κείνη.—'Αν ῆταν ανάγκη ναί!... 'Αλλά δεν βλέπω για ποῦ λόγου... θά ῆθελες βοήθειά!...

—'Ηρθα κυρία, για να σās ζητήσω τῆν κόρη σας.

—'Εχετε χρήματα ; Περιουσίαν ;...

—Μέ παρεξηγήσατε, κυρία!... Δεν θέλω ν' αγοράσω τῆν κόρη σας, αλλά να τῆν παντρευτώ... *

—Γιατρέ μου, σῶσε με! Κατάτια ένα δεκάριο.

—Μήπως ῆτανε κίθδηλο ;

—'Όχι.

—'Ηούχασε, τότε. 'Αφοῦ ῆταν ἀληθινό, δεν μπορεί, παρά να... περάσει!...

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΤΥΧΗΣ

ΤΟ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΛΑΧΕΙΟ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,

Είς τῆν 21ην κλήρωσιν του 'Εβδομαδιαίου Λαχείου μας, ο 1ος αριθμός θά κερδίῆ ολόκληρον τῆν σειράν τῶν βιβλίων τῆς Βιβλιοθήκης του «Μπουκέτου».

'Εννέα κατά σειράν αριθμοί θά κερδίσουν από ένα βιβλίον τοῦ περιῆμου μυθιστορήματος «'Ο Κατετάν Φάντασμα». 'Επίσης πάντες οι αριθμοί, οι λήγοντες εἰς τὰ δύο τελευταία ψηφία του 1ου αριθμοῦ, θά κερδίσουν από ένα 'Ημερολόγιον του «Μπουκέτου», όποιουδῆποτε έτους θέλουν, εκ τῶν ευρισκομένων εἰς τῆν Βιβλιοθήκην του «Μπουκέτου».

Οι εν 'Αθῆναις κερδίζοντες θά φέρουν το φύλλον με το εν αὐτῷ δελτίον στα Γραφεία μας καί θά παίρνουν τὰ δώρα των. ΟΙ εν ταῖς 'Επαρχίαις θ' ἀποκόπουν και θά μάς στείλουν τὰ δελτία των και θά λαμβάνουν τὰ δώρα των με το Ταχυδρομείον ἢ μέσῳ τῶν Ὑποπρακτορείων μας.

Κάθε ἀναγνώστης δύναται ν' αγοράξῆ και δύο και τρία φύλλα, για να ἔχῃ περισσότερες ελπίδες κέρδους.

Τὰ ἀποτελέσματα των κληρώσεων δημοσιεύονται κάθε εβδομάδα στα φύλλα του «Μπουκέτου».

Οι κερδίζοντες πρέπει να σπεύσουν να παραλάβουν τὰ δώρα τους εντός τριών μηνῶν, άλλως δεν εὐθυνόμεθα σχετικώς.

Η 19η ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

[Οι κερδίζοντες αριθμοί και τὰ δώρα]

Στις 5 μ.μ. τῆς περασμένης Τετάρτης 4 'Απριλίου έγιναν εἰς τὰ Γραφεία μας ἡ 19ῆ κλήρωσις διὰ τῆν διανομῆν τῶν δώρων του 'Εβδομαδιαίου Λαχείου του «Μπουκέτου», παριστανμένων πολλῶν δημοσιογράφων και ἀναγνωστῶν μας.

'Από τῆν κληρωτῆδα, εἰς τῆν ὅποιαν εἶχον τετῆ διαί οι αριθμοί οι δημοσιευθέντες εἰς τὰ φύλλα του «Μπουκέτου», ἀνευφθῆσαν κατά σειράν οι ἑξῆς ἀριθμοί :

'Ο 1ος αριθμῶς 9811, ὅστις κερδίζει ολόκληρον τῆν σειράν τῶν βιβλίων τῆς Βιβλιοθήκης του «Μπουκέτου».

Οι κάτωθι εννέα αριθμοί κερδίζουν ἅνα εν βιβλίον του περιῆμου μυθιστορήματος του Πῶλ Φεβῆ. «'Ο Κατετάν Φάντασμα» : 13953, 25976, 4276, 3130, 8735, 13358, 9538, 30812 και 17877.

'Επίσης πάντες οι αριθμοί οι λήγοντες εἰς 11 (ῆτοι εἰς τὰ δύο τελευταία ψηφία του 1ου αριθμοῦ 9811), κερδίζουν ἅνα εν 'Ημερολόγιον του «Μπουκέτου» τῆς ἀρεσκείας τῶν τυχερῶν.

'Η 20ῆ κλήρωσις του 'Εβδομαδιαίου Λαχείου μας θά γίνῃ και πάλιν εἰς τὰ

Γραφεία μας (Λέξα 7), τῆν 5 μ.μ. τῆς Τετάρτης 11 'Απριλίου. 'Όσοι ἐπιθυμῶν, δύναται να παρεφθῶν.

'Επίσης ὅσοι εν των ἀναγνωστῶν τῶν ἐπαρχιῶν κερδίζουν βιβλία, πρέπει να μάς στείλουν τὰ σχετικά δελτία με τούς κερδίζοντας ἀριθμούς, ἀναγράφοντες ἐπὶ του δελτίου τὸ ὄνομά των καθαρά, θά παραλάβουν δὲ τὰ βιβλία των ἀπὸ τὰ Ὑποπρακτορεία τῆς ἐπαρχίας των, εἰς τὰ ὅποια θ' ἀποσταλῆ—ἐπὶ τούτῳ—μια σχετικῶς ὀνομαστικῶς καταλόγου, και ἐπεξηγηματικῆ ἐγκύκλιος.

ΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΩΡΑ

Δημοσιεύομεν και σήμερον συνέχισαν τῶν ὀνοματῶν τῶν τυχερῶν του 'Εβδομαδιαίου Λαχείου του «Μπουκέτου» :

Οι κ. κ. : Σταῖος Σταυρίδης Καβάλλα, Ἐμμ. Κανάκης Τύναβος, Γ. Στοιναῖτης ὁδὸς Αἰδαντῶν 30 'Αθῆνα, Μ. Λαζαρόπουλος Ρώμοσι 'Ηλείας, Φίλιππος Αἰλιαντῆδης Χαλκῆς, Στ. Παπαφρατζῆς Θεσσαλονικῆ, 'Ι. Οικονόμου Κλεισθένους θ' 'Αθῆνα, Α. Κρώνης Ζαγορά Βόλου, 'Ι. Μιτροντζῆκης Τῆνος, Πέτρος Κεγαγιόπουλος Καβάλλα, Δημ. Κοκκοῦλας Πρέβεζα, Φωαγ. Καραμῆνης Πάτρα, Σπῆρος Πανάπουλος Βέροια 46 'Αθῆνα, 'Ι. Ματζουράνης σταρ. 'Αθῆνα, Ν. Μπαλισης Χαλκῆς, 'Ι. Βλάσης 'Ιεοάετρα Κόρης, Βούλα Τσιφνῆ Κελλίδεθα 'Αθῆνα, Γ. Τσατσάτος Βόλος, Ν. Κασαρέας Ναύτιλον, Γ. Ἀρσένη Πάτρα, Α. Κυριακοῦ 'Αθῆνα και Ατ. Σανθούπουλος 'Αθῆνα, ἐκέρδισαν ἅνα εν 'Ημερολόγιον του «Μπουκέτου».

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Μόνον τὰ γαιδούρια δεν αλλάζουν άρχας.

Χαρίλαος Τρικούπης Πρὶν συμβουλευθῆτε τις ιδιοτροπίες σας, πρέπει να συμβουλευθεθε το πορτοφόλι σας. Β. Φραγκλῆνος

'Αδιαντροπία λέγεται και εἶνε, τὸ να ζητῆ κανείς καταφύγιον, κατά τῆ διάρκειά μιᾶς καταγίβος σ' ένα ὀμπρελαδικό!